

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor: **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar: **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 »
 3 luni . . . . . 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/93 =

A apărut:

Dreptul Constituțional (ed. III) de d-l profesor
 C. G. Disescu. — Prețul 20 lei.

Studii de drept civil de d-l judecător Andrei Rădulescu. — Prețul 6 lei.

Poprirea în mâinile Casei de Depuneri, de
 d-l D. St. Dumitrescu-Ticu. — Prețul 1 leu.

SUMAR

— **Procedura extrădării**, (critica unei teorii recente) de d-nul
 Traian Alexandrescu, prim-președinte la Trib. Teleorman.

JURISPRUDENȚA

— Camera de punere sub acuzare din Craiova: *Gherghița Bălcescu cu Marin M. Motoceanu* (Este inadmisibilă opoziția părții civile la Camera de punere sub acuzare, în contra ordonanței judecătorului de instrucție de punere în libertate pe cauțiune) cu o
 Notă de d-l profesor I. Tanoviceanu.

— Bibliografie.

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— **Casație s. II: No. 1:** Expropriere. — Contestație. — Admisibilitate. **No. 2:** Apel. — Materie penală. — Termen. — Sentință dată în lipsă. — Comunicare în copie, iar nu în extraet. — Art. 183 și 198 pr. pen.

— **Casație s. III: No. 1:** Camera arbitrală. — Propunerea păcii poate fi făcută și în cursul desbaterilor sau numai în limine litis. — Art. 51 l. burselor. **No. 2:** Morator. — Registre neregulate. — Respingeria cererii de morator. — Art. 834 și 27 c. com.

Procedura extrădării

Critica unei teorii recente

Excepțiunile, în interpretarea unei legi, nu sunt permise de cât atunci când sunt sprijinite pe un text sau pe un principiu superior de echitate.

Planio!

Instituțiunea extrădării, întemeiată pe marele interes practic și moral ca țările să nu devină azil de impunitate pentru infractorii streini, pe concepția de solidaritate internațională și pe obligațiunea, de ordin superior a statelor de a contribui la înfăptuirea principiului de justiție universală, este de o aplicațiune practică, cu totul frecventă, în zilele noastre.

Deși această importantă materie se întâlnește, atât de des, în practica administrativă și judecătorească, ea a scăpat totuși unei reglementări precise.

Până acum, lipsa acestei coordonări, a regulilor cari

domină materia, nu a prezentat alte neajunsuri decât numai în unele chestiuni de amănunt. Tradiția, creată de practica Ministerului de Justiție, și modul în care instanțele de instrucție se zisează cu instrumentarea cererilor de extrădare, vedeau chestiunea, păreau a fi stabilit, în chip definitiv, principiul că justiția exercită, în această materie, o adevărată jurisdicțiune.

Cum însă, viața tradițiilor juridice românești e departe de a avea admirabila fixitate a tradițiilor juridice engleze, cari n-au avut nevoie de codificare, spre a fi respectate și aplicate în mod uniform, ne vedem siliți să regretăm că legiuitorul român nu a fost destul de diligent, spre a fixa normele de conducere, evitându-se astfel pericolul unor interpretări, cari sunt de natură a atinge o fundamentală chestiune de principiu.

În ultimul timp, s'a emis o nouă teorie având de scop să schimbe regulile, cari au alcătuit până acum procedura extrădării, căutându-se să se ridice anchetei judecătorești, ordonate de art. 6 din legea pentru repartiziunea atribuțiilor desființatului consiliu de stat, caracterul ei de anchetă judecătorească, transformând pe judecătorul de instrucție într'un agent al puterii executive fără nici o inițiativă jurisdicțională, luându-i dreptul de a trage o concluzie din faptele adunate în cursul investigațiilor și—ceea ce este mai grav—obligându-l a consacra, în mod mecanic, prin emiterea unui mandat de arestare o stare de prevențiune, care ar exista de drept, în privința căreia se suprimă atât controlul Tribunalului cât și al Camerei de punere sub acuzațiune.

Această teorie este formulată de d-l George Nedelcu, secretarul general al Ministerului de justiție, în lucrarea sa *Atributul puterii judecătorești în materie de extrădare*.

Chestiunea prezintă, pe lângă interesul ei strict doctrinar, o netăgăduită însemnatate practică, întrucât situațiunea oficială, a celui care preconizează acest mod de a vedea, îi dă puțința de a formula îndrumări în sensul vederilor sale și a schimba însăși natura sistemului nostru procedural în materie de extrădare.

În prefața lucrării sale d-l Nedelcu arată că a căutat să lămurească caracterul anchetei judecătorești, ce se face în vederea extrădării, fiind de părere că în această materie este exclusă aplicarea regulilor de procedură penală. D-sa mai afirmă că atât Camera de punere sub acuzațiune cât și Înalta noastră Curte de Casație nu au adâncit chestiunea atunci când au avut prilejul să se pronunțe.

Nu-mi aparține să iau apărarea acestor înalte instanțe judecătorești, asupra învinuirii ce li se aduce; nu pot

însă să mă abțin de a socoti această învinuire ca fiind cu totul gratuită.

Concluziunile monografiei d-lui Nedelcu sunt:

I. Extradarea este un act de guvernământ.

II. Cercetările judecătorești, în materie de extradare, nu trebuie să fie încheiate printr-o hotărâre judecătorească, fie a judecătorului de instrucție, fie a instanțelor de control.

III. Legea pentru împărțirea atribuțiunilor desființatului consiliu de stat și legea de procedură penală se exclud una pe alta.

IV. În aceste anchete, judecătorul de instrucție nu exercită o jurisdicție, ci lucrează ca orice ofițer de poliție judiciară, auxiliar al procurorului.

V. Arestarea preventivă a individului, cerut de un guvern strain pentru a fi extrădat, este de resort pur administrativ, iar nu judecătorească, astfel încât este exclus controlul tribunalelor și al camerilor de punere sub acuzațiune.

Nu avem nimic de zis asupra afirmațiunei că extradarea e un act de guvernământ; această concluziune a lucrării d-lui Nedelcu nu păcătuiește decât prin lipsa unei precizuni, de oarece dă o definiție prea generică, uitând să releveze că, în legislația noastră, extradarea ca rezultat final—deși constituie un act de guvernământ totuși exercițiul actului și procedura lui pregătitoare înfățișează un caracter mixt, după cum imediat vom arăta.

În ceiace privește chestiunea, dacă cercetările făcute de judecătorul de instrucție trebuie sau nu încheiate printr-o ordonanță definitivă sau finală—expresia este indiferentă, deși d-l Nedelcu crede în contradicție cu întreaga îndrumare ce a dat chestiunei în calitate de director al afacerilor judiciare—că nu e nevoie de o asemenea ordonanță, totuși necesitatea acestui act judecătorească este evidentă pentru următoarele considerațiuni:

Procedura extradării a avut în țara noastră, la început, un caracter pur administrativ. Legea din 11 Februarie 1864 pentru înființarea unui consiliu de stat prevedea, în art. 45, că acest organ, contencios și consultant în același timp, va putea fi întrebat de guvern între altele și asupra cererilor de extradare. Din termenii art. 45, se vede deci că guvernul nu era obligat să consulte consiliul de stat, asupra acestor cereri, legea lăsând la facultatea sa să ia sau nu avizul consiliului.

Rațiunea măsurii, prevăzute de lege, de a se supune asemenea chestiuni în deliberarea consiliului de stat, ne este dată de dispozițiunile primului alineat al art. 11, care arată modul de recrutare al membrilor acestui consiliu, determinând că nu pot fi numiți în asemenea funcțiuni decât persoane, cari prin capacitatea și varietatea cunoștințelor lor teoretice și practice sunt în măsură a-și da părerea asupra trebuințelor diverselor ramuri de administrație publică¹⁾.

Rolul consiliului de stat era, deci, a fi un îndrumător al guvernului în acele împrejurări, când, actul, ce trebuia să fie făcut, prezentând o nuanță delicată, urma a fi supus examinării unor oameni cari, prin specialitatea cunoștințelor lor, erau în măsură să aprecieze dacă principiile dreptului public nu ar fi fost atinse.

Fără deci ca guvernul să fi fost obligat a supune consiliului de stat toate chestiunile prezentate soluțiunei sale—ceea ce ar fi constituit după concepțiunea legiui-

torului de atunci o încălcare a principiului de autonomie al acțiunei de guvernământ și fără a fi, de asemeni, obligat a urma indicațiunile, formulate prin avizul consiliului, nu este totuși mai puțin adevărat că o obligațiune de ordin moral determina respectul părerei unor oameni, cari vedeau diferitele acte și împrejurări, în legătură cu administrația generală a țării, nu numai în latura lor politică, dar și în perspectiva principiilor generale de drept.

Așa cum, însă, se urma procedura extradării sub imperiul legii pentru înființarea consiliului de stat, ea avea, evident, un caracter pur administrativ, întrucât consultarea consiliului era numai o facultate pentru guvern, iar nu o obligațiune formală.

Această stare de lucruri a ținut până la 9 Iulie 1866, când, prin art. 6 al legii pentru repartitiunea atribuțiunilor desființatului consiliu de stat s'a hotărât că cererile de extradare, cari nu sunt prohibite prin Constituție, se vor decide în consiliu de miniștri, după ce se va ordona și face o prealabilă anchetă judecătorească.

De unde deci, mai înainte, cererile de extradare erau de resortul exclusiv al guvernului, prin dispozițiunile acestei legi s'a stabilit intervențiunea obligatorie a justiției în scopul de a proceda la o cercetare.

Aceea ce trebuie, în deosebi, reținut este că prin art. 6 din legea pentru repartitiunea atribuțiunilor consiliului de stat nu s'a substituit numai o instituție unei alteia, care încetase de a mai avea ființă, ci s'a operat o schimbare esențială în concepțiunea legiuitorului român, în ceea ce privește procedura extradării, trecându-se de la sistemul procedurii administrative la sistemul procedurii mixte—existent în Belgia și Olanda—sistem în care guvernul, mai înainte de a se pronunța asupra extradării, ia avizul instanțelor judecătorești.

Se știe că patru sunt sistemele procedurale, după cari guvernele diferitelor state se conduc în materie de extradare.

I. *Sistemul judiciar* introdus în 1870 în Anglia, unde s'a creat o instanță judecătorească, special însărcinată cu rezolvarea cererilor de extradare.

II. *Sistemul administrativ*—existent în Franța—după care guvernul singur procedează la extradare, în afară de orice aviz al justiției.

III. *Sistemul mixt*, introdus în Belgia prin legea din 15 Martie 1874 și adoptat de asemeni și de Olanda, după care individul, cerut a fi extrădat, este arestat pe temeiul unui mandat emis de justiție și trimis înaintea Camerei de punere sub acuzațiune, care, în contradictoriu cu deținutul se pronunță motivat asupra admisibilității cererei de extradare, fără ca însă guvernul să fie obligat a lua o deciziune conformă.

IV. *Sistemul avizului prealabil judiciar cu efect de autoritate*, adoptat de Italia, după care guvernul nu poate acorda extradarea decât cu avizul afirmativ al instanțelor judecătorești.

Nu este locul ca, în cadrul restrâns al unui studiu de revistă, să arătăm amănuntele fiecăruia dintre aceste sisteme precum și avantajile sau neajunsurile ce prezintă fiecare în parte.

Pentru a da însă o soluțiune, asupra rolului instanțelor de instrucțiune în procedura extradării, avem nevoie să vedem care este caracterul sistemului admis în țara noastră.

Este neîndoios că art. 6 din legea pentru repartitiunea atribuțiunilor consiliului de stat consacră sistemul procedurii mixte, căci făcând o paralelă, între dispozițiunile acestui text de lege și art. 43 din legea pentru înfiin-

¹⁾ N. Ciurea. Dreptul justiției de a se pronunța asupra cererilor de extradare. *Curierul Judiciar* No. 55/914.

țarea consiliului de stat, se vede că legiuitorul român a dat justiției rolul de a coopera în rezolvarea acestor delicate chestiuni.

A pretinde că, pe de o parte, legiuitorul a impus puteri executive cu conlucrarea, în această materie, cu instanțele judecătorești, iar pe de altă parte a susține că aceste instanțe nu au alt rol decât acela de a face o simplă anchetă de fapt, este a contrazice și lăsa fără efect însuși principiul, înscris în art. 6, a cărei rațiune a fost de a da nu numai un organ consultant guvernului, ci de a institui un adevărat prim grad de jurisdicție. Prin adoptarea unei asemenea teorii este adevărat —după cum susține d-l Nedelcu²⁾—că se face cu puțință în sfera principiilor de drept și în viața instituțiilor juridice acele fenomene de hibridațiune și metizațiune, cari sunt posibile numai în fiziologia vegetală și animală.

O judicioasă interpretare a art. 6 nu poate duce, după noi, la altă concluzie.

Dar, în sprijinul acestui mod de a vedea vin și împrejurările în cari dispozițiunea, cuprinsă în art. 6, a fost creată. Se știe că la 1866, țara noastră se găsea într-o perioadă de fundamentală prefacere. Mentalitatea politică începuse să evolueze către concepțiuni progresiste, iar ideea triumfului dreptului începuse să fie crezul multor minți luminate. Principiile de libertate, cari, sguduiseră Europa cu câțiva ani mai înainte și cari avuseseră o repercusiune și în țara noastră, căpătau confirmarea lor practică, din zi în zi, prin înfăptuirea atâtor instituțiuni. Un asemenea principiu a fost înscris și în textul art. 6 din legea pentru repartitiunea atribuțiunilor consiliului de stat, căci este vădit că acordarea extrădărei, după o prealabilă anchetă judecătorească, constituia un serios progres, fiind o măsură de natură a pune stavilă arbitrarului și de a da celor interesați garanția unei anchete obiective, în cursul căreia condițiunile extradițiunii să fie supuse la un examen amănunțit și în afară de orice pasiune sau sugestie.

O altă împrejurare, care a determinat schimbarea sistemului nostru procedural, în materie de extrădare, a fost și un interes de ordine superioară politică. Guvernele țării noastre—care nu se bucura pe atunci de înflorirea și puterea militară de azi—aveau tot interesul să evite neplăcerile de ordin diplomatic, pe cari le-ar fi putut întâmpina prin refuzul unei cereri de extrădare, atunci când această cerere ar fi fost de exclusivă lor competență.

Cine nu știe că numeroase organizațiuni de propagandă politică, din țările vecine, găseau pe pământul țării noastre o primire generoasă și ospitalieră și că o extrădare în persoana acestor oameni, cari erau campioni unor principii politice, ar fi repugnat atât conștiinței acelora, cari ar fi fost forțați s'o consimtă, cât și conștiinței generale a țării și opiniunii publice din statele civilizate.

Substituirea justiției în atribuțiunile consiliului de stat s'a făcut în asemenea condițiuni, în cât i s'a dat un rol mai accentuat și mai energic, făcând obligator, pentru guvern, avizul ei prealabil. S'ar putea însă obiecta că, art. 6 nu cere un asemenea aviz, ci vorbește numai de necesitatea unei anchete judecătorești. Este evident însă, că instanțele judecătorești, înlocuind jurisdicția consiliului de stat și atribuindu-li-se un rol mai activ decât acestuia, nu au putut fi investite decât cel puțin tot cu aceleași prerogative, ca și consiliul de stat, care, potrivit dispozițiunilor art. 45 din legea sa organică, era

consultat asupra unor asemenea cereri și emitea deci un aviz în sensul aprecierilor sale. Fiind, deci, vorba de repartitiunea însărcinărilor unei instituțiuni desființată este firesc și logic, ca noua instituție să continue, în persoana sa, misiunea publică a instituțiunei precedente plus însărcinările primite prin legea ulterioară.

Credem însă, că rolul justiției, de a-și spune cuvântul în ceea ce privește cererile de extrădare, nu reese numai ca o consecință a unei operațiuni de logică inductivă din împrejurările mai sus menționate; natura atribuțiunilor, deferite justiției rezultă din însuși caracterul propriu al sistemului procedurii mixte, împărțită de legiuitorul român prin legea pentru repartitiunea atribuțiunilor consiliului de stat. În adevăr, legislațiunea noastră adoptând unul din cele patru sisteme, preconizate de doctrina dreptului internațional și de practica diplomatică, a trebuit să-l primească și să-l utilizeze respectându-i amănuntele și modalitățile de aplicațiune. Este greu de crezut că s'a inovat în această materie, alcătuindu-se—după cum pare a reeși din lucrarea d-lui Nedelcu—un al cincilea sistem, și aceasta pentru bunul motiv că o asemenea inovație nu ar fi avut nici-o rațiune și nu ar fi tins la niciun scop practic, de oarece intervențiunea justiției nu se putea concepe decât numai în vederea lămuririi și aprecierii împrejurărilor de cari era condiționată admisibilitatea cererii de extrădare. Dacă atribuțiile jurisdicțiunilor de instrucțiune ar fi fost reduse la o simplă cercetare a împrejurărilor de fapt, indiferent de orice prerogativă de analiză și apreciere, nu vedem pentru care motiv nu ar fi fost lăsată această însărcinare polițiilor.

A pretinde că s'a inovat, în această privință, este a face, în acelaș timp abstracție de împrejurarea că opera legiuitorului nostru, în genere,—dar mai cu deosebire la acea epocă îndepărtată—nu a păcătit prin prea multă originalitate și printr'un caracter specific românesc.

În susținerea teoriei opuse se arată³⁾ că a determina rolul justiției, în sensul că ea se pronunță dând un aviz formal asupra condițiunilor de fond ale extrădărei, este a da loc la o adevărată monstruoziție juridică, făcând cu puțință o situațiune cu totul bizară, în legislațiunea noastră, aceia ca o sentință judecătorească să poată fi reformată printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

Vom lăsa la o parte considerațiunea că Belgia a crezut nimerit să îmbrățișeze și să transforme într-o dispozițiune legislativă această monstruoziție juridică, încă din anul 1874, deși împrejurarea aceasta învederează, cu prisosință, că «hibridațiunea» de care vorbește d-l Nedelcu nu este numai produsul, neîndestul de gândit, al interpretărei date de diversele noastre instanțe judecătorești.

Ceea ce trebuie să relevăm este faptul că această «monstruoziție juridică» constituie tocmai caracterul esențial al sistemului procedurii mixte, care consistă în conlucrarea puterii executive cu puterea judecătorească, deși cea dintâi nu este obligată a respecta vederile celei din urmă.

În tehnica acestui sistem, s'a rupt cu principiul unității jurisdicționale a instanțelor și s'a creat în ordinea erarhică a jurisdicțiunilor o instanță, alcătuită din factorii puterii executive, care judecă în această materie, hotărârile date de instanțele ordinare.

Consiliul de miniștri, în materie de extrădare, este o adevărată instanță de reformare în ultim resort, creată

²⁾ G. Nedelcu. Atributul puterii judecătorești în materie de extrădare, pag. 44.

³⁾ G. Nedelcu op. cit. p. 44.

prin art. 6 din legea pentru repartitiunea atributiunilor consiliului de stat.

Iată deci, că această situație — privită ca o imposibilitate juridică — este consacrată, în mod formal, atât de legislațiunea altor state cât și de însăși structura doctrinară a sistemului procedurii mixte, adoptat în legislațiunea românească.

Atribuțiunile justiției sunt și mai lămurite, dacă ne referim la textul art. 6 care, cu tot aspectul lui laconic, nu lasă nici o îndoială asupra misiunii instanțelor judecătorești.

Textul acestui articol este următorul:

«Cererile de extrădare, cari nu sunt prohibite prin Constituție, se vor decide în Consiliul de miniștri, după o prealabilă cercetare». Raportându-ne, în acelaș timp la dispozițiunile Constituției vedem că art. 30 arată că: «extrădarea refugiaților politici este oprită».

Prima întrebare care se pune, după citirea acestor texte este: Cine va determina înțelesul și întinderea noțiunii *infracțiune politică*, spre a ști dacă cererea de extrădare este sau nu paralizată de acest fine de neprimire, consacrat atât de Constituția țării noastre cât și de întreaga doctrină a dreptului internațional.

Răspunsul acestei întrebări îl putem avea, dacă ne gândim la înțelesul infracțiunii politice, atât de greu de precizat.

Nici codul nostru penal și nici art. 30 din Constituție nu definește infracțiunea politică. De altfel, sfera acestei noțiuni este atât de largă, în cât nu scapă unei reglementări, ne putând fi cuprinsă și determinată în cadrul îngust și neschimbător al calificărilor legale.

Analiza caracterului unei infracțiuni este operă strict jurisdicțională și ar fi nelogie să credem că legiuitorul român, care a consacrat și în această materie principiul general de drept al celor două grade de jurisdicție, să rezerve aprecierea calificărilor numai pentru instanța superioară, mai cu deosebire când această instanță, prin caracterul și modul ei de compunere, care nu implică numai persoane cu cultură juridică, nu ar fi, poate, în măsură să determine și să analizeze, cu toată precizia științifică, condițiunile de principiu ale cererii de extrădare.

Dar, această nu e singura dificultate care se poate ridica. În adevăr, cine va examina dacă faptul este sau nu proscris, dacă deținutul este sau nu cetățean român și dacă infracțiunea este prevăzută și sancționată de legislațiunea penală a ambelor state?

Toate aceste chestiuni, reclamă un examen amănunțit și atent, care prin însuși natura lui, trebuie să aparțină justiției, cel puțin în aceiași măsură în care acest drept de apreciere este conferit instanței superioare, alcătuită numai din factorii puterii executive.

Odată stabilită natura sistemului nostru procedural și existența a două grade de jurisdicție, în materie de extrădare, trebuie să conchidem că extrădarea deși constituie un act de guvernământ, totuși această însușire a sa nu poate fi prin nimic alterată, dacă admitem că cererile de extrădare sunt apreciate, în primă instanță, de jurisdicțiunile ordinare. Printr'o excepție la principiul competenței exclusive a actelor de guvernământ, legiuitorul din 1866 a admis, în interesul și pentru garanția unei mai desăvârșite opere de justiție, ca cererile, făcute în vederea extrădării, să fie examinate și de autoritățile judecătorești.

Se obiectează însă, în susținerea sistemului opus: Care e rezultatul intervențiunii justiției, dacă deciziunile ei sunt lovite de sterilitate, putând fi înlăturate prin

hotărîrea în ultim resort, luată de Consiliul de miniștri?

Această obiecțiune s'ar putea opune, cu aceiași putere de logică, în privința tuturor jurisdicțiunilor de prim grad, de oarece toate hotărîrile lor pot deveni inoperante prin efectul unei eventuale reformări!

Dar, în realitate, această sterilitate nu este mai mult teoretică?

Se poate oare închipui ca un guvern, în disprețul manifest al tuturor principiilor de drept, să reformeze dispozițiunile ordonanței de instrucțiune, pronunțată asupra extrădării, fără ca, prin însăși această procedură, să se expună la riscurile inerente unui act temerar de autoritate, care ar veni în contradicție cu sentimentele de dreptate și cu spiritul critic al opiniunii publice?

În eventualitatea chiar a acestui control, exercitat de atențiunea și aprecierea generală a țării, nu residă, oare, garanția cea mai desăvârșită, că instanța ultimă a consiliului de miniștri nu se va orienta, în deciziunea sa, decât după considerațiunile impuse de respectul datorit legalității stricte?

Toată argumentarea aceasta, a sistemului opus, păcătuiește prin aceea că se privește chestiunea într'o falșă perspectivă, considerându-se că justiția este subordonată puterii executive, pe câtă vreme nu trebuie pierdut din vedere că, în această materie, puterea executivă este aceea care și-a abandonat, în parte, una din prerogativele cari intrau în competența sa exclusivă asupra actelor de guvernământ, împărtaşind controlul și răspunderea acestor acte cu puterea judecătorească.

Dar, dacă examinarea condițiunilor de fond ale extrădării face obiectul unei opere comune, la care participă atât puterea executivă cât și cea judecătorească, există însă, în procedura extrădării, o măsură, a cărei competență încetează de a mai fi atributul colectiv al acestor două puteri publice, fiind rezervată numai competenței exclusive a justiției.

Această măsură este arestarea preventivă.

Se susține, în teoria opusă, că extrădarea fiind un act de guvernământ, arestarea preventivă trebuie să emane dela puterea executivă și că «deși extrădările se acordă în interesul justiției și al siguranței publice, nu este însă mai puțin adevărat că ele sunt și acte de curtuozie și că atunci când e vorba de curtuozie regulile precise nu pot avea loc⁴⁾».

În afară de acest argument, se mai aduce, în sprijinul acestei teorii, că nici legea pentru repartitiunea atributiunilor consiliului de stat și nici convențiunile de extrădare, ce avem cu țările streine, nu arată procedura arestării.

Credem această teorie fundamental greșită, căci atât aforismul juridic — creat pentru circumstanță — că în materie de curtuozie internațională nu pot avea loc reguli precise, cât și lipsa unor norme cari să alcătuiască procedura arestării preventive, în materie de extrădare, nu pot exclude aplicațiunea regulilor de drept comun, arătate de procedura noastră penală, după prevederile căreia arestarea preventivă nu poate fi ordonată decât numai de organele justiției.

Dar, ceva mai mult: În art. 10 al convențiunii de extrădare cu Italia, în art. 11 al convențiunii cu Belgia și în art. 9 al aceleia cu Olanda se arată că arestarea se va face după regulile preserise de legislațiunea guvernului, dela care se cere.

Credem însă că numai este trebuitor să invocăm textul acestor convențiuni, spre a stabili că normele arestării

⁴⁾ G. Nedelcu, op. cit. pag. 41.

preventive nu pot fi altele decât acele arătate de procedura noastră penală, deoarece potrivit dispozițiilor art. 13 din Constituție și 88 procedura penală arestările preventive nu se pot ordona decât numai pe temeiul unui mandat judecătoresc. A admite că asemeni arestări pot să emane de la alte organe de cât cele ale justiției, în a cărei cădere s'a dat materia libertății individuale, este a nesocoti și dispozițiunea cuprinsă în art. 104 din pactul nostru fundamental, după care «Comisiuni și Tribunale extra-ordinare nu se pot crea sub nici un fel de numire și sub nici un fel de cuvânt».

Dreptul de arestare preventivă trebuie privit ca un corolar al dreptului principal de instrumentare, care — după cum am văzut — aparține justiției.

Dacă puterea executivă și-a luat ca auxiliar organele judecătorești, cerând a fi lămurită asupra condițiilor de principiu ale extrădării, prin aceasta chiar i-a recunoscut și dreptul de a aprecia asupra oportunității prevenției, de oare-ce ar fi straniu ca, în cazul când s'ar recunoaște că urmăritul este cetățean român, că faptul ar fi prescris, că ar fi delict politic sau că n'ar constitui o infracțiune penală, în raport cu legislațiunea românească, detențiunea preventivă să continue totuși în persoana celui cerut a fi extrădat.

În cazul când puterea executivă ar fi găsit trebuit să dispună singură, în privința deținerii preventive, ar fi avut puțină să ceară corpurilor legiuitoare o lege în acest sens. Este însă cu totul exclusă posibilitatea, ca pe cale de interpretare forțată și printr-o dialectică — fie cât de abilă — să se introducă în dreptul nostru public o măsură atât de gravă, care înfrânge toate principiile libertății individuale.

Nu trebuie să uităm, în același timp, că în ceea ce privește libertatea individuală dreptul de interpretare este mărginit la evidența textelor și că interpretările extensive și argumentele de analogie nu pot fi îngăduite.

Interpretarea, ce dăm rolului justiției, nu poate subordona extrădarea, ca act de guvernământ, arbitrarului puterii judecătorești și nici nu ar fi o piedică pentru guvern la menținerea bunelor raporturi cu celelalte state, căci, dacă, în teoria actelor de guvernământ, se admite puterii centrale să calce legile pentru rațiuni superioare de stat, cari constituiesc adevărate cazuri de forță majoră, apoi este necontestat că în ipoteza — puțin admisibilă — când justiția ar face un evident abuz, punând în libertate pe un criminal, numai în scopul de a-i asigura fuga, guvernul ar putea face, din arestarea preventivă, obiectul unui act de guvernământ.

Am menționat acest caz numai cu titlu de ipoteză și având un caracter pur teoretic, de oare-ce, în fapt, acțiunea puterilor publice condiționându-se reciproc, spre o mai deplină armonizare a intereselor de ordin general, nu este de admis că puterea judecătorească să pună piedică nejustificate acțiunii de guvernământ, la îndrumarea căreia însă și puterea executivă a chemat-o, după cum nici aceasta din urmă nu ar putea, fără serioase și extrem de grave rațiuni politice, să înlăture cuvântul justiției și să mențină o arestare, infirmată de instanțele judecătorești.

Legea fizică a echilibrului forțelor trăește deci și în domeniul fenomenelor de mecanică juridico-socială.

Intr-o speță, recent judecată, Tribunalul Caliacra pe care am avut onoarea să-l prezidez, s'a pronunțat⁵⁾ în sensul că justiția are dreptul de control asupra prevenției, confirmând — contrar vederilor parchetului — mandatul de

arestare, emis de judecătorul de instrucție contra unui individ, cerut a fi extrădat Bulgariei.

Acest mod de a vedea, a fost împărtășit și de Camera de punere sub acuzațiune a Curței de apel din Constanța, înaintea căreia chestiunea a venit în urma opozițiunii făcute de parchet⁶⁾.

După cum se vede, justiția persistă în interpretarea, de până acum, și în urma punerii în întârziere, făcută de d-l Nedelcu, că nu ar fi adâncit, în mod îndestulător, chestiunea.

Este necontestat însă, că intervențiunea unei legi, care să reglementeze în mod amănunțit procedura extrădării, ar fi cât se poate de bine venită. Câmpul interpretărilor ar fi, în mod considerabil, mărginit și normele extrădării nu ar mai varia de la parchet la parchet, în ceea ce privește parchetele, și de la epocă la epocă, în ceea ce privește concepțiunea Ministerului de Justiție.

Fixitatea în principiu și unitatea în procedare nu ar contribui decât la buna rânduială a acestei importante instituțiuni de drept internațional public.

Legiferarea ar avea și marele avantaj — după cum arată Despagnet — de a introduce un regim uniform, procedând pe cale de dispozițiuni generale și înlăturând diversitatea năfârșită a clauzelor existente în convențiunile de extrădare.

Legiferarea — spune același autor — ar legă statul, în toate cazurile când nu există tratate și ar înlătura soluțiunile arbitrare datorite influențelor de simpatie sau antipatie internațională sau presiunii exercitate de opinia publică, adeseori orbită de considerațiuni străine Dreptului internațional.

Lipsa unei legi este simțită și mai mult în Franța, unde două proiecte prezentate în Senat, primul la 2 Mai 1874 și cel de al doilea la 7 Decembrie 1900 cu ocaziunea unui atentat săvârșit la Bruxelles contra Prințului de Galles, au rămas să îmbogățească arhivele acestui corp legiuitor.

Ca rezumat al celor de mai sus, conchidem:

I. Sistemul procedurii noastre de extrădare este sistemul mixt, alcătuit din colaborarea justiției cu organele puterii executive.

II. Extrădarea, ca rezultat final, este un act de guvernământ în privința exercițiului căruia puterea executivă a împărtășit controlul cu puterea judecătorească, rezervându-și însă dreptul de apreciere în ultimă instanță.

III. Judecătorul de instrucție exercită, în materie de extrădare, o adevărată jurisdicție, rolul său nefiind numai acela al unui culegător de informațiuni, în simpla sa calitate de ofițer de poliție judiciară.

IV. Cercetările judecătorului de instrucție trebuie încheiate printr-o ordonanță definitivă în dispozitivul căreia se apreciază admisibilitatea, în principiu, a cererii de extrădare.

V. Legea pentru repartițiunea atribuțiunilor consiliului de stat și legea de procedură penală nu se exclud una pe alta, aceasta din urmă urmând a complectă lipsurile celei dintâi.

VI. Măsura arestării preventive, fiind un corolar al dreptului principal de instrumentare, urmează a fi ordonată de instanțele de instrucțiune, conform normelor fixate prin art. 93 și următorii din codul de procedură penală, sub controlul Camerei de Consiliu a tribunalului

⁶⁾ Deciziunea camerei de punere sub acuzațiune a Curței de apel Constanța No. 10 915. (Membri d-nii: I. Hagiescu-Miriște, Dem. T. Moscu și Const. Climescu).

și a Camerei de punere sub acuzațiune de pe lângă Curtea pe apel.

VII. Consiliul de miniști, în materie de extradare, e o adevărată instanță de reformare, în ultim resort.

Scriind cele de mai sus, nu am altă dorință decât aceea ca o voce autorizată să intervină spre a rosti ultimul cuvânt în această delicată materie.

TRAIAN ALEXANDRESCU

Primul-Președinte al Tribunalului Teleorman

Camera de punere sub acuzare din Craiova

Audiența dela 15 Septembrie 1915

Președenția d-lui **M. MĂINESCU** Președinte

Deciziunea No. 155

Camera de punere sub acuzare.— Opoziția părții civile în contra ordonanței judecătorului de instrucție de punere în libertate pe cauțiune. — (Art. 117, 119, 123 și 137 pr. pen.).

Este inadmisibilă opoziția părții civile la Camera de punere sub acuzare, în contra ordonanței judecătorului de instrucție de punere în libertate pe cauțiune.

Asupra opozițiunii făcute de partea civilă Gheorghita Bălcescu în contra ordonanței d-lui Jude-instructor cab. 11 Dolj dela 13 August 1915, prin care s'a pus în libertate pe cauțiune prevenitul Marin M. Motoceanu zis Dosuleanu de sub mandatul de arestare No. 2834/15, emis în contra-i în faptul de omor;

În asistența d-lui Procuror de secție G. Clinceni;

S'a procedat în cercetarea pricinei și s'a citit:

Suplica de opoziție, ordonanța opozată și celelalte acte din dosar;

D-l procuror puse concluziuni pentru admiterea opoziției pe baza art. 137 combinat și cu art. 117 pr. penală;

După ce d-l procuror și grefierul s'au retras;

Camera deliberând,

Asupra opoziției de față;

Având în vedere actele cauzei;

Asupra admisibilității opoziției ridicată din oficiu de cameră;

Având în vedere concluziunile d-lui Procuror pentru admisibilitate pe baza art. 137 comb. cu art. 117 proc. penală;

Având în vedere că prin legea din 13 Martie 1902, modificatoare a cap. VI și VII dela cartea I din proc. criminală cu ocazia înființării controlului de către tribunale al mandatelor de arestare emise de judecătorul de instrucție, s'a admis (art. 127 pr. criminală) contra hotărârilor tribunalelor în această materie, dreptul de apel, după formele și în termenii art. 137 pr. crim., la Camera de acuzare, pentru inculpat și pentru procuror; că acest din urmă cuvânt cuprinde și pe procurorul general care în calitate de supraveghetor al Parquetelor are drept de opoziție și drept de apel în toate cazurile în care și procurorul tribunalului poate uza de aceste căi de reformare; că art. 127 nementionând partea civilă nu se poate susține, cum voesc unii, că pe baza art. 137 ea are drept de apel; că rezultă din expunerea de motive a legiuitorului din 1902, că intenționat a fost omis reclamantul care a cerut daune, căci se citește în ea următoarele două fraze: 1. «În fine am circumscris rolul părții civile când este vorba a se discuta liberarea prevenitului»; 2. «amestecul ei nu poate influența această liberare»; că, în circulara sa din 16 Martie 1902 către Parquete, Ministrul justiției este și mai categoric. El declară că: «Partea civilă nu mai are rolul ei din trecut pentru a discuta deținerea sau liberarea prevenitului»; că, această afirmare a Ministrului se bazează pe suprimarea vechiului text al art. 119 pr. criminală a cărui

cuprindere era: «Cererea de liberare provizorie va fi notificată părții civile la domiciliul său sau la cel de dânsa ales» și care implica chemarea ei și deci și dreptul ei de opoziție;

Considerând că este exact că liberarea cu cauțiune s'a ordonat de judecătorul de instrucție pe baza art. 117 pr. crim.; că, contra ordonanței sale există drept de opoziție dar nu de apel, la Camera de acuzare, iar art. 137 pr. crim. dă drept părții civile de a face opoziție în anumite cazuri printre care se numără și cel prevăzut de art. 117 pr. criminală;

Considerând însă că în rațiune sistemul legii nu poate fi decât unul și același oridecâteori e în chestiune liberarea cu sau fără cauțiune; că puțin importă că calea de atac este opozițiunea la Cameră ori apelul; că împrejurarea că în acest din urmă caz se pronunță o instanță de fond nu poate determina distincțiunea ce se propune de d-l Procuror general de a se refuza apelul și de a se admite opozițiunea, cu atât mai mult cu cât dacă acea împrejurare ar fi fost luată în considerație de legiuitor, ar fi trebuit ca să existe egalitate între părțile litigante și să nu se acorde dreptul de apel nici procurorului și inculpatului; că de altfel declarația Ministrului din circulara sus menționată că: «Partea civilă nu mai are rolul ei din trecut pentru a discuta deținerea sau liberarea prevenitului», se aplică la ambele ipoteze; că, ceea ce dovedește că legiuitorul a consacrat acest sistem în vederea favorizării libertății provizorie este, cum s'a mai zis, suprimarea vechiului text al art. 119, care consacra rolul părții civile ca parte litigantă; că, ea neavând acest rol, e cert că nu poate avea nici calea opozițiunii, mai cu osebire că art. 117 nu prescrie ascultarea dinaintea instanței la care se cere liberarea provizorie, de cât a Ministrului public și a inculpatului și că, cauțiunea negarantând pretențiunile civile ale părții lezate (art. 123 pr. crim.) aceasta nu are interes la mărirea cauțiunii sau la supunerea prevenitului la o cauțiune pentru a fi pus în libertate; că, din cele ce preced rezultă că numai prin omisiune și din cauză că art. 137 nu era cuprins în capitolele modificate în Martie 1902, nu s'a modificat și acel articol, spre a se suprima ipoteza art. 117 dintre cazurile în care se acordă părții civile dreptul de opozițiune la Camera de acuzare;

Că, așa fiind partea civilă neavând acest drept, Camera urmează a-i respinge opoziția ca inadmisibilă;

Pentru aceste motive și în neînțelegere cu concluziunile d-lui Procuror, Camera respinge ca inadmisibilă, etc.

(ss) **M. Măinescu, P. Patriciu, B. Brezeanu;**

Grefier, (s) **I. Bobeanu**

NOTĂ.— În 1904 Camera de punere sub acuzare tot a Curții de Apel din Craiova a dat o deciziune în sens contrariu, că partea civilă are drept de opozițiune contra ordonanțelor de liberare provizorie ale judecătorului de instrucție. (Decizia No. 174 din 15 Octombrie 1904, *Curierul Judiciar* 1904, No. 72, p. 606).

Această deciziune criticată prin o notă în *Curierul Judiciar* care a publicat-o, noi din contră am aprobat-o în cursul nostru de procedură penală¹⁾.

Am crezut pe baza art. 137 al. 2 pr. penală care, spune formal că partea civilă poate forma opozițiune la ordonanțele date de judecătorul de instrucție în cazul prevăzut de art. 117 pr.

¹⁾ I. Tanoviceanu. Curs de procedură penală română, București 1913, No. 480, p. 304.

pen., adică în caz de liberare provizorie, că bine a judecat Camera de punere de acuzare din Craiova când a declarat admisibilă opozițiunea părții la ordonanța de liberare provizorie a judecătorului de instrucțiune.

Acum însă trebuie să recunosc că am fost în eroare, și revin asupra părerii mele din 1913, unindu-mă cu nota critică din 1904 a *Curierului Judiciar* și cu deciziunea din 15 Septembrie a Camerii de punere sub acuzare din Craiova.

Este evident că expunerea de motive singură nu poate fi un motiv decisiv pentru a răpi dreptul de opozițiune al părții civile la ordonanța de liberare provizorie a judecătorului de instrucțiune, fiindcă s'ar putea prea bine ca altele să fi fost ideile Ministrului care propunea modificarea pr. penale și altele ideile parlamentului care legiferează. Pe de altă parte art. 137 combinat cu 117 pr. penală, sunt formale a acorda părții civile dreptul de opozițiune la ordonanțele de liberare provizorie ale judecătorului de instrucțiune.

Aceste motive m'au făcut în 1913, să aprob deciziunea Camerii de acuzare din Craiova No. 174 din 1904.

Însă prin nimic nu se vede că parlamentul ar fi avut în această privință alte idei decât Ministrul de justiție autorul modificării procedurii penale din 15 Martie 1902.

Din contră, cum observă cu drept cuvânt prezenta deciziune, suprimarea vechiului art. 119 pr. penală, este o dovadă că parlamentul a împărtășit ideile ministrului în ceea ce privește rolul părții civile în procesul penal.

Se pot critica ideile legiuitorului penal, în ceea ce privește rolul părții civile în procesul penal, prea mult micșorat, chiar înainte de legea din 1902²⁾, dar nu e mai puțin adevărat că acest legiuitor a voit să înlăture pe partea civilă dela desbaterile relative la eliberarea provizorie. Toată partea finală a expunerii de motive e formală în acest sens.

«În fine am circumscris rolul părții civile, când e vorba de a discuta liberarea prevenitului.

«Partea civilă are un rol secundar, de parte alăturată, pe lângă reprezentantul societății, prin urmare amestecul ei, pentru darea cauțiunii, care se cere spre a se acorda liberarea provizorie, nu poate influența aceasta liberare.

«Este bine ca, în materie de libertate individuală interesele bănești să treacă în rândul al doilea».

S'ar părea că legiuitorul din 1902, a dat părții civile un rol secundar, în materia de cerere de liberare provizorie, în realitate însă prin suprimarea art. 119 pr. pen., a înlăturat cu totul

pe partea civilă din desbaterile asupra liberării provizorie.

Art. 127 pr. pen., care dă drept numai procurorului și inculpatului să facă apel la camera de acuzare în ceea ce privește liberarea provizorie, dovedește încă și mai cu claritate dorința legiuitorului de a înlătura pe partea civilă din desbaterile asupra liberării provizorie.

În fine dispozițiunea art. 121 proc. pen. că «Cauțiunea va garanta numai prezentarea inculpatului la toate actele de instrucțiune, și la executarea hotărârilor judecătorești, îndată ce va fi chemat» este încă o dovadă că legiuitorul n'a voit ca partea civilă să se amestece în desbaterile asupra libertății provizorie a inculpatului.

Lucrul poate să fie criticabil, însă, incontestabil ne pare că aceasta a fost intențiunea legiuitorului din 1902.

Acestea sunt motivele care mă fac să reviu asupra părerii mele din 1913, și să aprob prezenta deciziune a camerei de punere sub acuzare a Curții de apel din Craiova.

Dar cu art. 137 combinat cu art. 117 proc. pen., cum rămâne?

Rămâne ca orice articol care nu este bine coordonat cu restul legii; el este implicit abrogat.

Acest lucru se întâmplă în Franța, unde legile se fac cu mai multă grijă, cu atât mai mult trebuie să admitem la noi abrogarea tacită.

Voiu da un exemplu:

Atât doctrina cât și jurisprudența franceză admit că, în urma legii din 1836, art. 366 pr. penală (342 francez) este abrogat, deși a rămas scris în codicele de procedură penală¹⁾.

Art. 137 al. 2, este o simplă inadvertență a legiuitorului în urma modificării din 15 Martie 1902; el trebuia pus în concordanță cu această lege. În lipsă de punere în concordanță se aplică regula «legea posterioară desființează pe cea anterioară».

I. TANOVICEANU

BIBLIOGRAFIE

Accidentele muncii

Aplicarea asigurării în România

A apărut de curând o lucrare care se referă exclusiv la «Aplicațiunea legii de asigurare contra accidentelor de muncă în România» de d-l C. Moteanu, doctor în științele economice și financiare, licențiat în drept*).

Într'un volum de peste 300 pagini autorul se ocupă pe larg de toate chestiunile sociale și juridice în legătură cu accidentele de muncă.

¹⁾ Vezi Cursul nostru de procedură penală No 689, pag 442 și următoarele

²⁾ Depozit la *Curierul Judiciar*. Preț 3 lei.

³⁾ *Ibidem* No 189, p. 129.

Lucrarea este împărțită în trei mari părți: I. Studiu comparativ cu celelalte legislațiuni străine: II. Hotărârile Consiliului de administrație al Casei Centrale, cu referire la aplicatiunea acestei legi și III. Jurisprudența Comisiei de apel de pe lângă Casa Centrală a Meseriilor.

În studiul comparativ, d-l Constantin C. Moteanu se slujește de literatura legilor, regulamentelor și jurisdicțiunilor franceze, germane, austriace și române, scoțând în relief principiile care caracterizează aceste legislațiuni, sarcinile ce se impun patronilor și despăgubirile ce se acordă lucrătorilor în cazuri de accidente provenite în timpul și cu prilejul muncii.

După ce face definiția accidentului de muncă, auto-

rul enumără toate împrejurările în cari s'au produs și se pot produce accidentele de muncă, complectând fiecare capitol cu o considerațiune din hotărârile ce s'au dat în România de către Consiliul de administrație.

Demne de interes sunt de asemeni capitolele în cari se tratează: Modul de calcul al rentelor, despăgubirile acordate accidentaților, revizuirea rentelor, răscumpărarea rentelor, retroactivitatea legii de asigurare contra accidentelor, normele după cari se stabilesc cotizațiile la Asociația Patronală, etc.

Intrucât autorul a luat parte la punerea în aplicare a acestei legi, lucrarea prezintă un interes și mai mare pentru cei interesați în această materie.

N. C. M.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. II

Recurenta Direcția Generală a C. F. R., prin d-l avocat V. Papadat.

Intimata Maria Rășcanu prin d-l avocat Miclescu.

Expropriere.—Contestație.—Admisibilitate.—

1. Art. 27 din legea de expropriere pentru cauza de utilitate publică ridicând numai dreptul de opoziție și apel contra sentințelor date în asemenea materie fără a face vre-o restricție în ce privește dreptul de contestație, urmează că proprietarul expropriat poate face contestație pentru a obține anularea formulei executorii pusă pe sentința de expropriere, dacă acea sentință nu a fost publicată, afișată și notificată la domiciliul ales al proprietarului expropriat, cum cere formal art. 22 din citate lege. (Cas. s. II, decizia civilă No. 178, din 18 Iunie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Vaslui No. 121/1915).

Recurentul G. Poroianu, în persoană.

Ministerul public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Apel.—Materie penală.—Termen.—Sentință dată în lipsă.—Comunicare în copie, iar nu în extract.—Art. 183 și 198 pr. pen.

2. După art. 183 și 198 pr. penală, termenul de apel contra sentințelor date în lipsă se calculează de la comunicarea lor în copie, iar nu în extract. (Cas. s. II, decizia penală No. 1618 din 3 Iunie 1915 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de apel Buc. s. II, No. 70/915).

CASAȚIE S. III

Recurentul A. Schuller fi prin d-l avocat G. Petrovici.

Intimatul I. Meth prin d-l avocat M. G. Valerian.

Camera arbitrală.—Propunerea păcii poate fi făcută și în cursul desbaterilor sau numai în limine litis.—Art. 51 l. burselor.

1. Propunerea de împăcare se poate face ori-când

până la închiderea dezbaterilor dinaintea Camerei arbitrale, în lipsa unei dispozițiuni formale contrarii, și nu se poate cere nulitatea judecății urmate, pe motiv că propunerea de împăcare nu s'a făcut în limine litis, ci în cursul dezbaterilor urmate. (Cas. s. III, decizia No. 452 din 16 Septembrie 1915 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Camerei arb. Bursa Buc. No. 71/915).

Recurentul H. și M. Frenkian prin d-l avocat N. P. Comneni.
Intimata Paraschiva Salveț și judele sindic al Trib. Prahova în falim. Paraschiva Salveț, lipsă.

Morator.—Registre neregulate.—Respingerea cererii de morator.—Art. 834 și 27 c. com.

2. Legiuitorul prin art. 834 c. comercial oprind formal acordarea de moratoriu, atunci când registrele comerciantului sunt neregulat ținute, instanța de fond săvârșește un exces de putere când deși recunoaște și constată că registrele unui comerciant nu erau investite cu formele legale de încheiere și viză la finele fie-cărui an, totuși întemeindu-se pe o expertiză făcută în cauză, arată că s'a făcut convingerea că operațiunile trecute în registre sunt reale și că activul întrece pasivul, argumentând că în asemenea caz neregularitatea registrelor nu poate atrage respingerea cererii de moratoriu. (Cas. s. III, decizia No. 456, din 18 Septembrie 1915, prin care s'a casat decizia Curții de apel Buc. s. III, No. 11/1915).

Legile rurale față cu legea pentru trecerea în proprietatea Statului a moșiilor stăpânite de persoane juridice cu caracter de utilitate publică din 18 Martie 1872, față și cu art. 132 Constituție, de d-l Procuror Matei I. Dimătriu. — Prețul 1 leu.

România și Războiul european, de d-l avocat Mihail Valerianu.

Rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați din provincie ca abonamentele datorite să le achite prin mandat postal direct la Redacția ziarului Curierul Judiciar, pe numele d-lui Codreanu, proprietarul ziarului, singurul în drept a face încasările, sau la prezentare redactorului nostru d-l Ion Băciu sau încasatorului D. Niculescu, legitimați cu autorizație specială în schimbul numai a chitanțelor cu stampila ziarului, ce vor liberă din registre cu matcă, iar cei din capitală să plătească ea și până acum, vechiului nostru încasator Tudoroiu sau C. Petculescu.